

skinnySCAR // ir. Gwendolyn Huisman & ir. Marijn Boterman

inzending Rotterdam Architectuur Prijs 2017

foto: Vincent van Dordrecht

uniek architectonisch maatpakje

Unieke opgave

Als jonge woningzoekende architecten in Rotterdam waren we op zoek naar iets bijzonders. Het allerliefst wilden we een eigen huis bouwen, niet slechts een solitair designobject maar een project dat inspeelt op actuele vraagstukken uit ons vakgebied: stedelijke vernieuwing in relatie tot sociale vraagstukken, duurzame stedenbouw en nieuwe ontwikkelvormen.

De groei van de Nederlandse steden is een ontwikkeling die vragen oproept: hoe bouwen we een aantrekkelijke (binnen)stad en beschermen we onze schaarse groene ruimte? SkinnySCAR doet een kleinschalige aanzet tot duurzame stedelijke verdichting. Door een proces van geleidelijke en architectonisch hoogwaardige vernieuwing wordt een vitale en erfgoedwaardige stad gecreëerd. In een stad met hoge dichtheid zijn toevoerblijnen kort en voorzieningen goed bereikbaar, verdichting laat ruimte voor natuur. Het smalle kavel resulteert in een compact volume met minimaal geveloppervlak en transmissieverliezen. De energiebehoefte is hierdoor beperkt, en wat nodig is wordt deels opgewekt in de zonnecollector en zonnepanelen op het dak. De lage temperatuur vloerverwarming en de hoge thermische massa geven de woning een comfortabel en stabiel binnenklimaat. Bovendien wordt het warmteverlies van de aangrenzende woningen sterk gereduceerd door de opvulling van het lege kavel.

Dit project toont hoe vergeten en schijnbaar onbruikbare plekken in de binnenstad kunnen worden hergebruikt. De inpassing van zorgvuldige ontworpen maatpakjes geeft de buurt een kwaliteitsimpuls, zonder dat de genius loci verloren gaat. Het mixen van verschillende doelgroepen met behoud van de oorspronkelijke bewoners is een inclusieve vorm van gentrificatie, dit maakt een buurt veelzijdig, levendig en garandeert economische en sociale vitaliteit op langere termijn. Er zijn talloze plekken waar deze sociaal duurzame manier van verdichting kan worden toegepast.

SkinnySCAR is gebouwd op een bijzonder kavel van nog maximaal 3.7 meter breed. De ligging in de levendige volkswijk Het Oude Noorden, grenzend aan de collectieve Schoonoordtuin en de extreme maatverhouding maakte de locatie voor ons juist aantrekkelijk, en het project kreeg zijn naam skinnySCAR.

Programma

Het smalle plot vraagt om een creatieve oplossing: de standaard rijwoningtypologie maakt plaats voor een volwaardige en ultracompacte stadswoning. Het gestapelde woonprogramma vormt een verticaal woonlandschap van 3 bouwlagen. De leefvertrekken liggen op de begane grond en de eerste verdieping en zijn georiënteerd op de tuin. Uitgangspunt was om binnen de smalle envelop maximale ruimtelijkheid te bereiken. Een centrale kern met voorzieningen staat los van de zijwanden, en definieert losjes de verschillende plekken in het huis. Hierdoor is de volle diepte van de woning overal voelbaar. Een vide tussen de woonvertrekken en de bordestrap zorgen voor verticale en diagonale doorzichten.

De ritmiek en verhouding van de gevelopening in de straat is overgenomen in de nieuwe voorgevel. Door de materialisatie in zwarte baksteen en afwijkende vormgeving van de vensters manifesteert het huis zich ook duidelijk als een nieuwe ingreep. De volledig transparante voordeur geeft zicht op de verborgen binnentuin. Het naastliggende raam gaat schuil achter een voile van Braziliaans metselwerk. Ook op de verdieping ligt steeds een raam achter Braziliaans metselwerk in verband met inkijk en de felle middagzon. Bij daglicht is de contour van deze openingen slechts subtiel waarneembaar. Bij nacht filtert er licht van binnen naar buiten. De achtergevel is veel transparanter in opzet voor maximaal zicht op en verbinding met de tuin. Het metselwerk met uitstekende koppen echoot de openingen in het Braziliaans verband van de voorgevel.

Aanpak en samenwerking

Voor de realisatie van ons plan hebben we nauw samengewerkt met JagerJanssen architecten, voormalig werkgever van Marijn. We benaderden hen vanwege hun studie naar lege plekken in het Oude Noorden: SCARchitecture, het helen van wonden in het stedelijk weefsel. Zij hadden deze kansrijke locatie reeds gescout en onderzocht. Ook was er al contact gezocht met de eigenaar – gemeente Rotterdam – en de erfpachter – woningcoöperatie Havensteder – om draagvlak te genereren. De ligging aan een prachtige collectieve tuin in een levendige stadswijk met veel voorzieningen deden ons besluiten hier te proberen ons huis te ontwerpen. JagerJanssen begeleidde het proces voor de grondaankoop terwijl wij ons huis ontwierpen. Na oplevering van het casco door aannemer H&B Bouw hebben we het interieur zelf gebouwd.

De realisatie van dit project is alleen mogelijk gebleken door de bijzondere samenwerking tussen de gemeente, woningbouwcoöperatie, architecten en een aannemer die bouwen op deze smalle locatie aandurfde. Partijen met verschillende belangen maar een gezamenlijk doel.

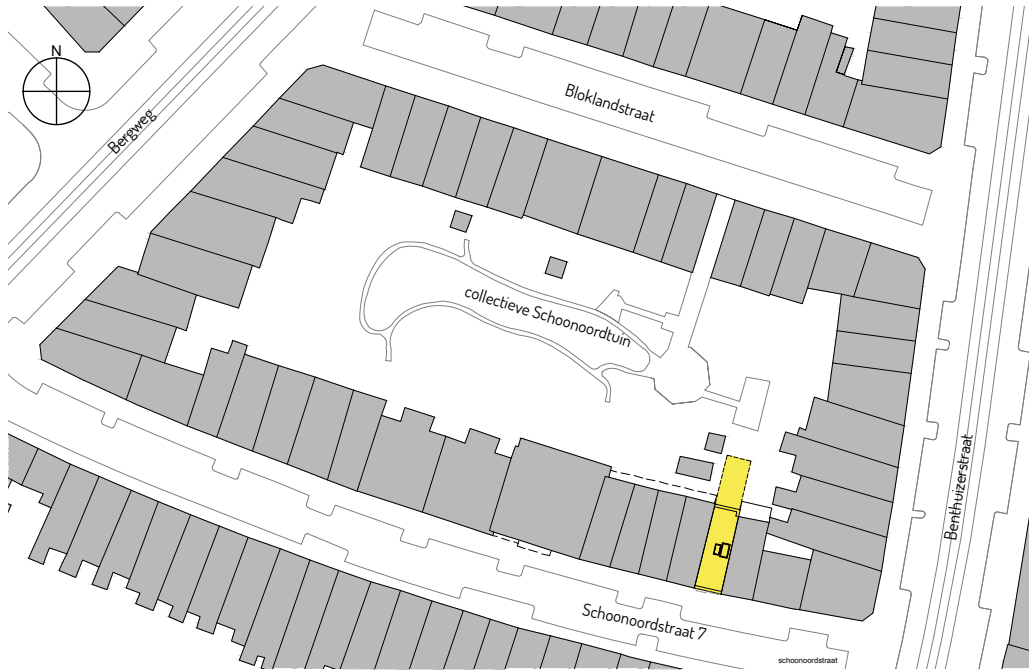
gestapeld woonlandschap

impressies gestapeld woonlandschap, westzijde en noordzijde

inzending Rotterdam Architectuur Prijs 2017 // skinnySCAR // ir. Gwendolyn Huisman & ir. Marijn Boterman

context en inbedding

situatietekening

straatbeeld, oude situatie

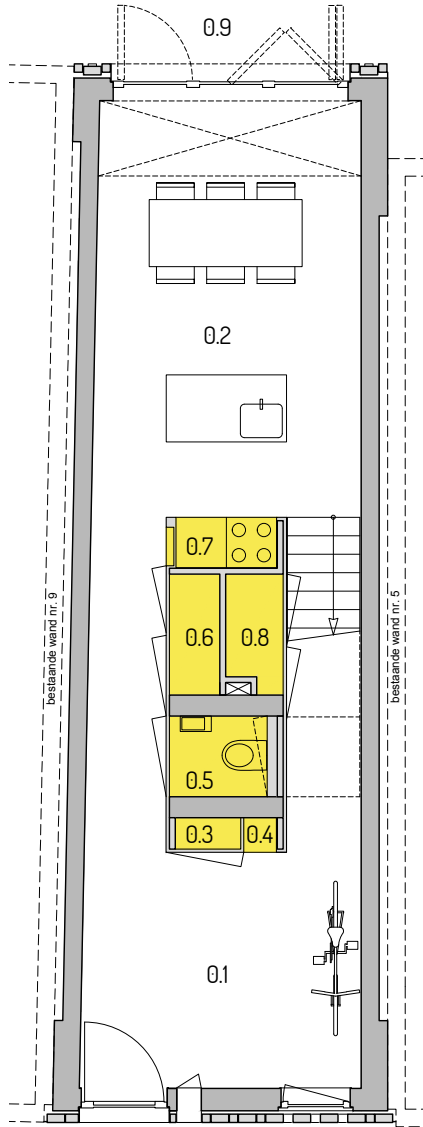

gevealaanzicht met aangrenzende bestaande panden

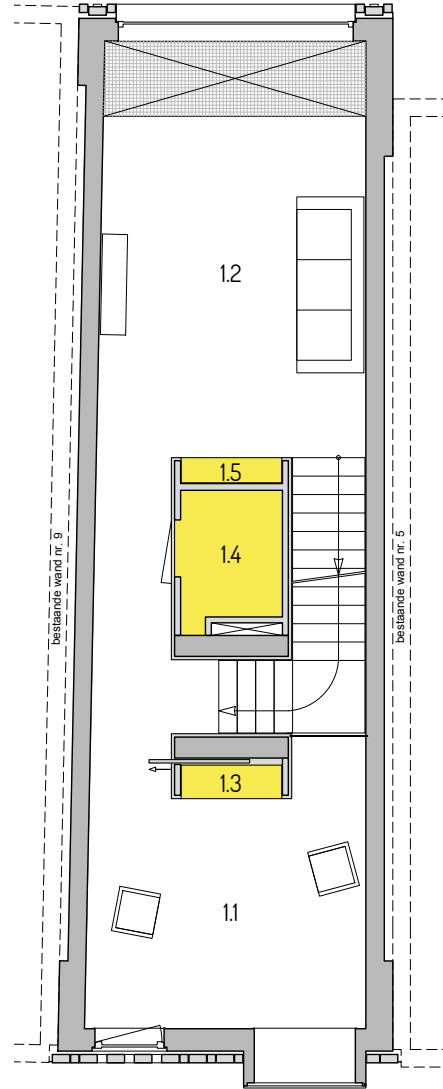
straatbeeld, nieuwe situatie

plattegronden

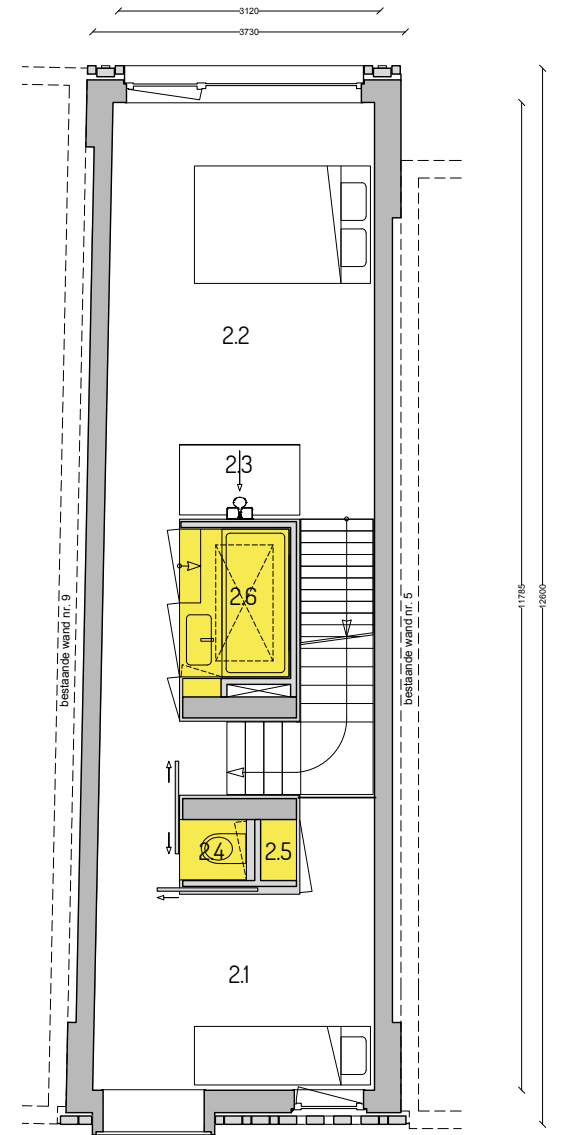
plattegrond begane grond

0.1 entree	0.5 toilet
0.2 woonkeuken	0.6 keukenkast
0.3 meterkast	0.7 kooknis
0.4 schoenenkast	0.8 kastruimte
0.5 toilet	0.9 tuin

plattegrond verdieping 1

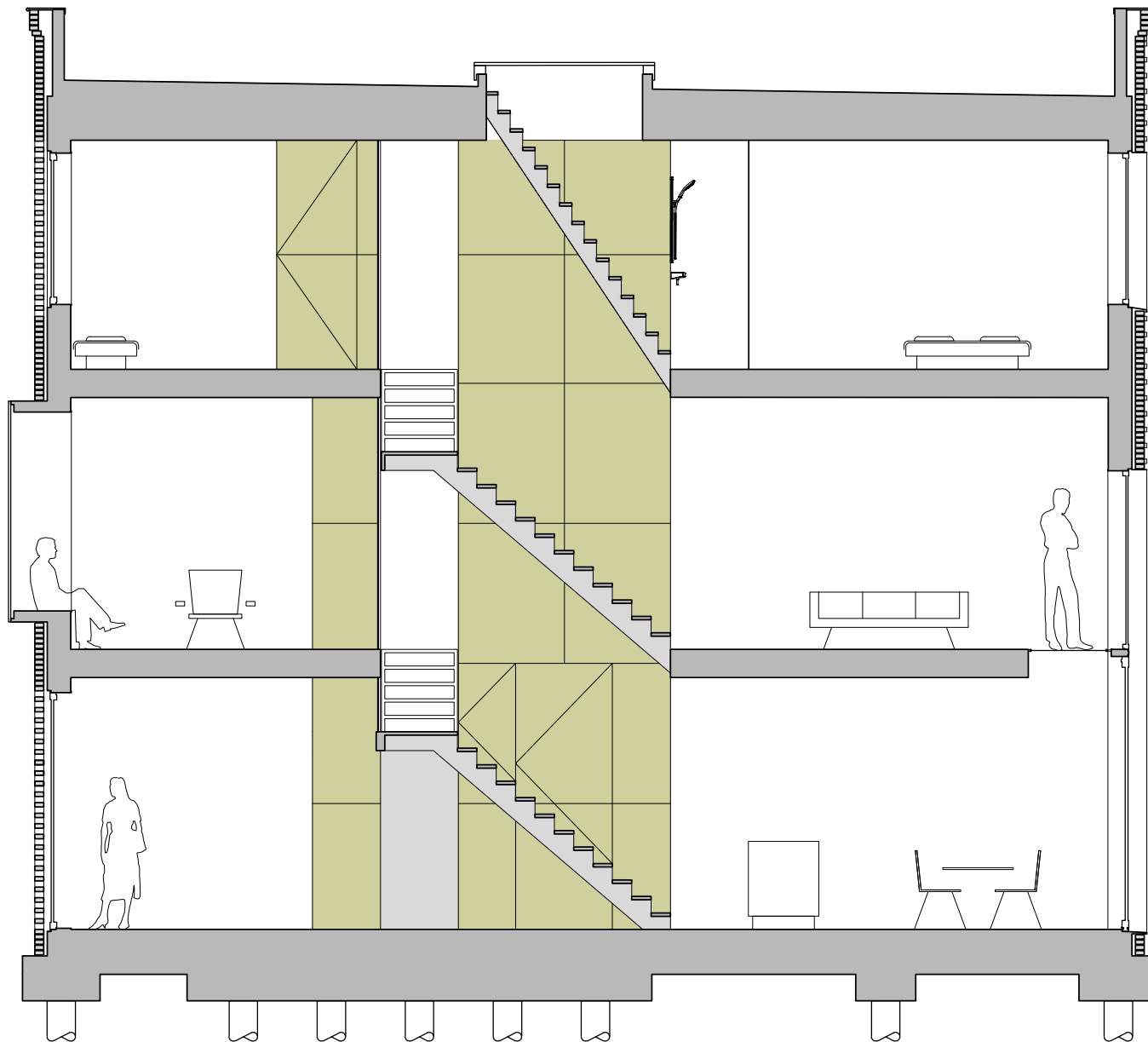
1.1 bibliotheek / optie slaapkamer
1.2 woonkamer
1.3 boekenkast
1.4 technische ruimte en opslag
1.5 lp-kast

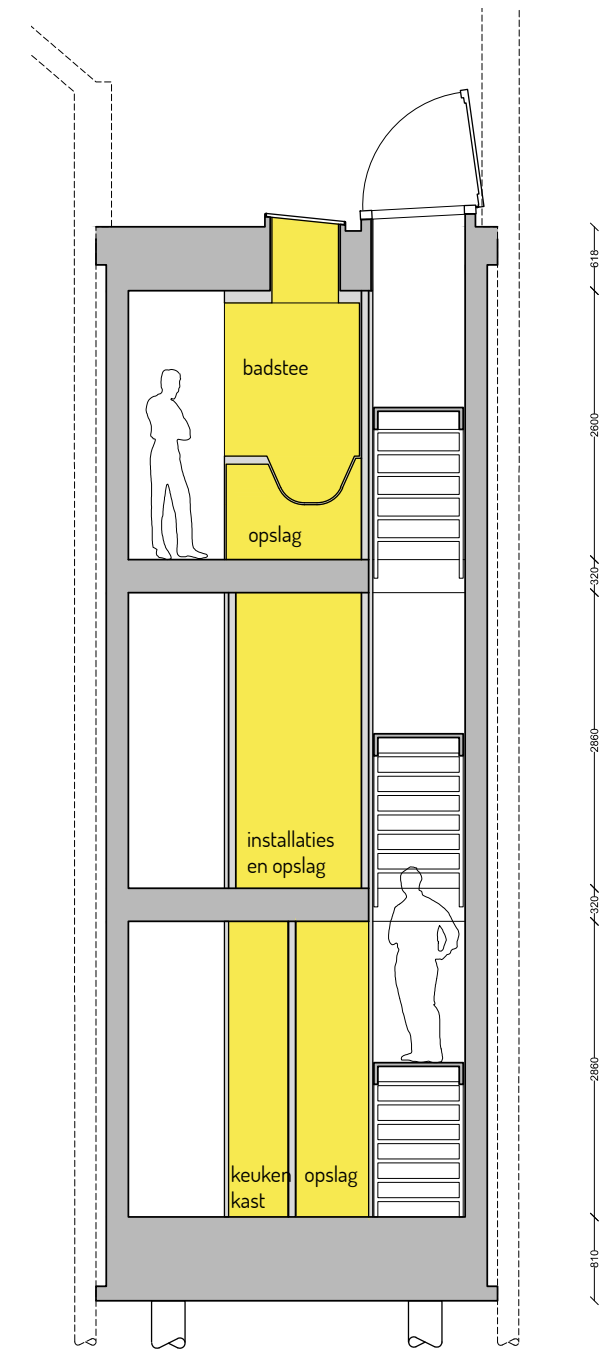
plattegrond verdieping 2

2.1 slaapkamer	2.4 toilet
2.2 slaapkamer	2.5 kledingkast
2.3 inloop douche	2.6 badstee en opslag

doorsneden

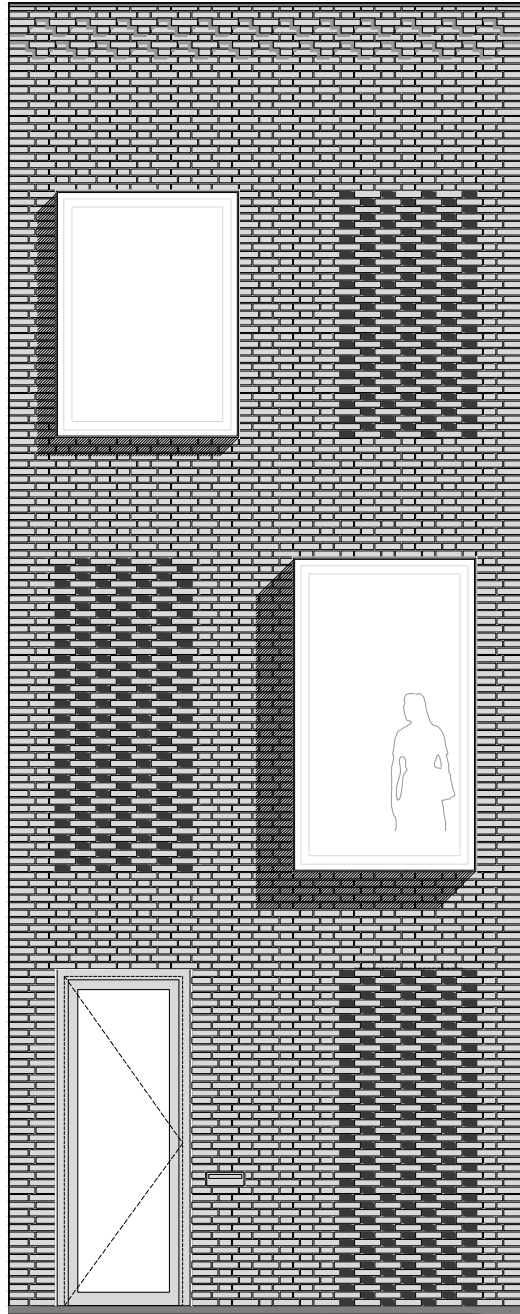

langsdoorsnede

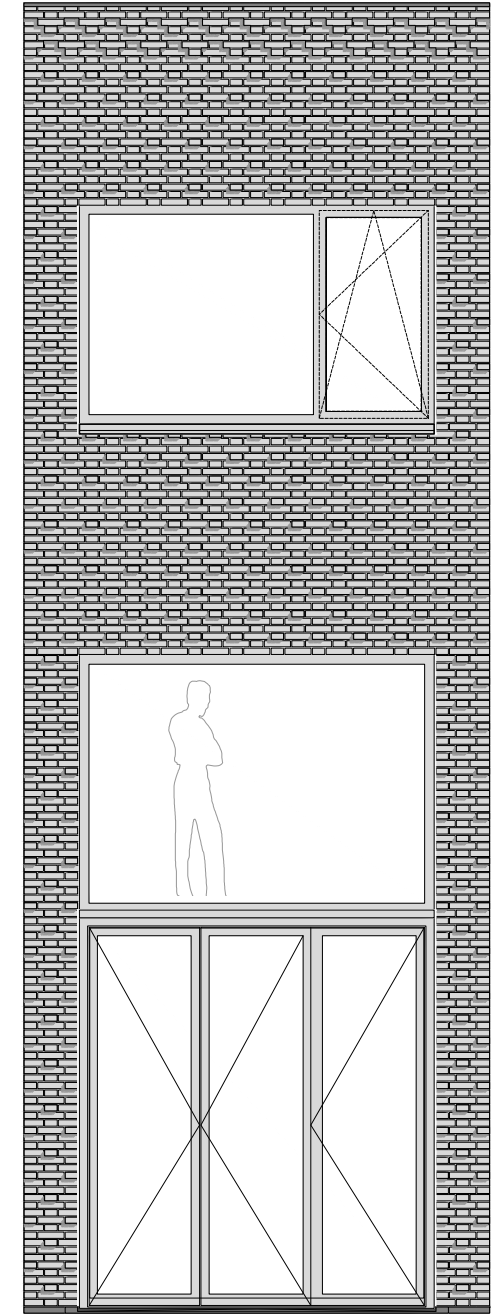
dwarsdoorsnede

gevels

zuidgevel, straatzijde

inzending Rotterdam Architectuur Prijs 2017 // skinnySCAR // ir. Gwendolyn Huisman & ir. Marijn Boterman

noordgevel, tuinzijde

sensitieve inpassing

zuidgevel (foto: Vincent van Dordrecht)

inzending Rotterdam Architectuur Prijs 2017 // skinnySCAR // ir. Gwendolyn Huisman & ir. Marijn Boterman

zuidgevel in schemering

gestapeld open woonlandschap

woonkeuken op de begane grond

inzending Rotterdam Architectuur Prijs 2017 // skinnySCAR // ir. Gwendolyn Huisman & ir. Marijn Boterman

videnet met hoge pui aan tuinzijde

woonkamer verdieping 1 met centrale kern en doorzichten

doorzichten en intieme ruimtes

bibliotheek met braziliaans metselwerk en zitraam

badstee met daklicht

inzending Rotterdam Architectuur Prijs 2017 // skinnySCAR // ir. Gwendolyn Huisman & ir. Marijn Boterman

badstee verdieping 2